

Особливості розвитку туристичної галузі Івано-Франківської області в сучасних умовах

Андрій Ковальчук

*викладач кафедри менеджменту, економіки і туризму,
Інститут управління природними ресурсами,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Коломия, Україна,
e-mail: kovalchukar@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-3621-4217*

Євгеній Лепьохін

*викладач кафедри психології, к.філол.н., доц.,
Інститут управління природними ресурсами,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Коломия, Україна,
e-mail: LepokhinYO@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-6941-7467*

Івано-Франківська область завдяки своєму географічному розташуванню, рельєфу, клімату, природним ресурсам, історико-культурній спадщині та розвинутій туристичній інфраструктурі входить до числа найбільш популярних і відвідуваних туристичних дестинацій України. Туристичній галузі краю приділяється особлива увага, про що свідчить прийнята у листопаді 2021 року обласною державною адміністрацією регіональна цільова програма розвитку туризму в Івано-Франківській області на 2022–2026 роки. Її метою є перетворення туризму на один із провідних секторів економіки області, формування конкурентоспроможного на національному та міжнародному ринках туристичного продукту для потреб розвитку внутрішнього і в'їзного туризму [1].

За даним Департаменту міжнародного співробітництва та євроінтеграції громад Івано-Франківської облдержадміністрації відвідуваність туристами склала: 2020 рік – 1,8 млн осіб; 2021 рік – 2,0 млн осіб; 2022 рік – від 2,3 до 4,4 млн осіб [2]. У 2020 році пандемія COVID-19 призвела до колапсу внутрішнього та міжнародного туризму як в Україні, так і у світі. Запровадження карантинних обмежень спричинили зниження ділової активності та припинення діяльності окремих суб'єктів господарської діяльності туристичної й суміжних галузей Івано-Франківської області. Як наслідок, кількість туристів, що відвідали область зменшилась на 10% у порівнянні з 2019 роком. При цьому показник 2020 року дозволив Прикарпаттю зайняти друге місце за кількістю туристів в Україні.

У 2021 році стабілізація ситуації з COVID-19 спричинила поживлення туристичних потоків в області. Загалом її відвідали приблизно 2 млн туристів і екскурсантів. Попит на види відпочинку пов'язувався з порою року. Якщо взимку перевага туристів віддавалась гірськолижному курорту Буковель, то влітку їх вибір зупинявся на туристичних принадах Яремче, Бойківщини та Дністровського каньйону.

Особливим для туристичної галузі Івано-Франківської області став 2022 рік. Агресія росії проти України призвела до внутрішніх міграційних процесів

всередині країни. Так, частка гостей абонентів телефонного оператора «Київстар» на Прикарпатті у лютому–березні 2022 року склала 500 тис. осіб, що на 43% більше за аналогічний період 2021 року. За оцінками фахівців загальна кількість туристів, які відвідали область коливалась приблизно від 2,3 до 4,4 млн осіб. Серед них основну частку склали мешканці Львівської (22%), Чернівецької (16%), Тернопільської (15%), Київської областей і м. Київ (14%). Водночас суттєвий приріст короткотермінових відвідувачів зафіксовано з прифронтових областей – Донецької, Харківської, Запорізької [3].

У 2020–2022 роках надходження від туристичного збору в області мали чітку тенденцію до збільшення і склали: 2020 рік – 5,6 млн грн; 2021 рік – 10,4 млн грн; 2022 рік – 17,9 млн грн. Лідерами за цим показником були Поляницька, Яремчанська та Івано-Франківська територіальні громади. Наприклад, надходження від туристичного збору Поляницької територіальної громади у 2022 році склали 9,8 млн грн, або 54,65% від загальної суми [2; 4; 5]. Згідно з даними Державного агентства розвитку туризму туристична галузь Івано-Франківської області є одним з лідерів за рівнем податкових надходжень до державного бюджету у досліджуваному періоді. За 2020–2022 роки прослідковується збільшення податкових надходжень, а найбільший показник зафіксовано у 2022 році – 136,6 млн грн, що є третім по Україні [6].

Таким чином, туристична галузь відіграє важливе значення в соціально-економічному житті як Івано-Франківської області, так і України. Завдяки значному туристичному потенціалу вдається вирішувати ряд завдань, а саме: організувати змістовний відпочинок для вітчизняних і закордонних туристів; розвивати інфраструктуру та розробляти нові туристичні продукти; збільшувати зайнятість населення у туризмі та суміжних галузях; наповнювати бюджети різних рівнів; сприяти розвитку міжрегіонального і міжнародного співробітництва. В сучасних умовах особливої актуальності набуває саме організація змістовного відпочинку вітчизняних туристів. Адже значна їх частина з прифронтових територій, а це з одного боку своєрідна терапія, яка дає можливість замінити негативні емоції позитивними, а з другого, дає можливість підтримувати економіку області.

Період з 2020 по 2022 роки став для туристичної галузі Івано-Франківської області зокрема та України загалом роками випробувань і потрясінь. Розглянуті показники свідчать, що галузь зуміла адаптуватися до роботи в умовах пандемії COVID-19 і війни в Україні та успішно вирішувала покладені на неї завдання. Згадані катаклізми окрім негативного впливу відкрили ряд можливостей, а саме: цифровізація туристичних сервісів, впровадження у різних сферах туризму інноваційних технологій, індивідуальний підхід до клієнтів і урізноманітнення туристичних продуктів, підвищення рівня безпеки у туристичному продукті. Їх реалізація сприятиме підвищенню конкурентоспроможності туристичного продукту як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках, збільшенню туристів та виведенню галузі на якісно новий рівень розвитку.

Ключові слова: covid-19; туристична галузь; івано-франківська область; карантин; обмеження; турист; державне агенство.

Список використаних джерел

1. Регіональна цільова програма розвитку туризму в Івано-Франківській області на 2022–2026 роки. URL: <https://orada.if.ua/wp-content/uploads/2021/11/282-10.pdf>. (дата звернення: 25.11.2023).
2. Стан розвитку туризму в Івано-Франківській області. 2022 рік: здобутки і втрати у тилу. URL: <https://speakerdeck.com/iftourism/turizm-ivano-frankivskoyi-oblasti2022>. (дата звернення: 25.11.2023).
3. У 2022 р. Івано-Франківську область відвідало 4 млн. осіб. URL: <https://iftourism.com/news/article/u-2022-r-ivano-frankivsku-oblast-vidvidalo-4-mln-osib>. (дата звернення: 25.11.2023).
4. Стан розвитку туризму в Івано-Франківській області. 2021 рік. URL: <https://speakerdeck.com/iftourism/turizm-ivano-frankivs-koyi-oblasti-2021>. (дата звернення: 25.11.2023).
5. Стан розвитку туризму в Івано-Франківській області. 2020 рік. URL: <https://speakerdeck.com/iftourism/turizm-ivano-frankivs-koyi-oblasti-2020>. (дата звернення: 25.11.2023).
6. Динаміка податкових надходжень від регіонів за три квартали 2023 року. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/dinamika-podatkovih-nadhodzhen-vid-regioniv-za-tri-kvartali-2023-roku>. (дата звернення: 25.11.2023).